

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в дисертації Буртового М. О.

Керуючись пп. 2–7 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45); зі змінами: протокол № 21 (50) від 26.12.2023, протокол № 10 (60) від 14.05.2024 та протокол № 18 (68) від 22.10.2024), повідомляю про факти академічного плагіату в захищеній Буртовим Михайлом Олексійовичем дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- п. 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- п. 2. Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
- 3. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо).
 - 3.1. Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними.
 - 3.2. Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

Національне агентство із забезпечення
якості вищої освіти

№11-25-АД від 12.05.2025

- 3.3. Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитується за: ____»).

У кандидатській дисертації М. О. Буртового виявлені факти порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»), та недотримання ним пп. 3.1, 3.2 і 3.3 цих «Рекомендацій».

Плагіат виявлений у наступній праці:

Буртовий Михайло Олексійович. Процесуальні права потерпілого та їх реалізація на стадії досудового розслідування. – Дис. ... кандидата юридичних наук (спец. 12.00.09 – Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність). – Київ, 2022.

Дисертація та автореферат М. О. Буртового розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0422U100160/>.

Науковий керівник: Шумейко Дмитро Олександрович, доктор юридичних наук, доцент, начальник слідчого управління Головного управління Національної поліції у м. Києві.

Офіційні опоненти:

- **Рогатюк Ігор Володимирович**, доктор юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики навчально-наукового гуманітарного інституту Національної академії Служби безпеки України;

- **Топорецька Зоряна Миколаївна**, кандидат юридичних наук, доцент, помічник-консультант народного депутата України.

Дисертація була виконана в Національній академії внутрішніх справ та захищена 29.09.2022 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.007.03 у Національній академії внутрішніх справ.

Учений секретар спеціалізованої вченої ради – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального процесу **Хабло Оксана Юріївна**.

За даними автореферату (с. 15–16), М. О. Буртовий має 12 праць, опублікованих за темою дисертації (три в 2008, одна в 2009, дві в 2021 та шість у 2022 р.).

Установлено, що дисертація М. О. Буртового містить текстові збіги (плагіат) з наступним джерелом:

Кавун Д. Ю. Кримінальний процесуальний механізм забезпечення прав потерпілого (фізичної особи) у досудовому розслідуванні. – Дис. ... кандидата юридичних наук (спец. 12.00.09 – Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність). – Харків, 2016.

Дисертація і автореферат Д. Кавуна розміщені на сайті НРАТ за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0417U001465/>; захист відбувся 01.03.2017.

Дисертація Д. Кавуна є в списку літератури дисертації Буртового під №52 і згадується на сс. 30, 40, 143, 145, 147, 152, 160, 162, 163, 164, 166, 172, 176, 177, 183, 195, 196 і 197. У порівняльній таблиці (Додаток 1) наведені фрагменти дисертації Буртового, які містять збіги з працею Кавуна без належних покликань. Разом з тим слід зазначити, що деякі покликання на джерело [52] є неправильними і не відповідають зазначеним вище «Рекомендаціям» МОНУ. Так, на сс. 183, 195 і 197 виявлені фрагменти, переписані з дисертації Кавуна, в яких покликання на іншу працю, що проставлено Кавуном, замінено на [52], тобто на дисертацію Кавуна, тоді як треба було або залишити справжнє покликання на першоджерело, або написати, що текст цитовано за [52]. Детально про це написано у Порівняльній таблиці (Додаток 1) у коментарях до відповідних абзаців.

Слід зазначити, що М. Буртовий переписував чужий текст разом із чужими фразами, в яких Д. Кавун висловлював свої зауваження та пропозиції, унаслідок чого у читача складається враження, що це думки Буртового. Також на с. 149 Буртовий двічі наводить покликання [167] – це дисертація кандидата юридичних наук 2020-го року: Циліурик І. І. «Гарантії прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження під час проведення слідчих (розшукових) дій» (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0420U101672/>). Виявлено, що друге покликання на цій сторінці є фальшивим – насправді текст був переписаний з дисертації Кавуна. Те саме стосується проставлених Буртовим покликань [65] – це «Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар» (В. Г. Гончаренко та ін.; за заг. ред. проф. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила, К.: Юстініан, 2012). Виявлено, що на сс. 163, 172, 176 і 198 фрагменти дисертації Буртового, біля яких стоїть покликання [65], насправді відсутні в цій книзі, а насправді текст знову був переписаний з дисертації Кавуна.

Детальний аналіз усіх виявлених збігів наведено в коментарях у Порівняльній таблиці (Додаток 1), а також опублікований на ресурсі «Плагіат і фальсифікації в наукових працях» у публікації «Михайло Буртовий, що претендує на посаду керівника Бюро економічної безпеки, має плагіат у дисертації» (див. <https://false-science-ua.odoo.com/mikhailo-burtovii-maie-plagiat-u-disertatsii>).

Наявні збіги текстів без зазначення покликань **порушують вимоги**, встановлені **статтею 42 Закону України «Про освіту»** щодо академічної доброчесності, а також **вимоги «Порядку присудження наукових ступенів»**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2021-p#Text>):

«9. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.»

«14. <...> У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторові якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело, є підставою для прийняття рішення про позбавлення його наукового ступеня.»

За даними сайту <https://youcontrol.com.ua/catalog/individuals/declaration/d5e06154-ff17-4e64-8617-7b66cb5ddc03/>, М. О. Буртовий працює старшим детективом НАБУ.

На підставі викладеного **звертаюся до НАЗЯВО з проханням:**

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Михайла Олексійовича Буртового на здобуття ступеня кандидата наук, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення у дисертації М. О. Буртового фактів порушення академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень М. О. Буртовим академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня кандидата наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Буртового М. О. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Буртового М. О., поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, у форматі pdf.
3. Електронна копія зазначеного в скарзі джерела неправомірного використання – дисертації Д. Кавуна – у форматі pdf.
4. Електронна копія дисертації І. Цилюрик, на яку М. Буртовий дає фальшиве покликання.

10 травня 2025 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.